

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

אור הזוהר 190 * אב תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

זכרון יום השבת כל השבוע

(א) לעולם ישכים אדם להוצאת שבת (שבת ק"ז).

(ב) לא יאכל אדם בער"ש ועיו"ט מן המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא תאוה (פסחים צ"ט).

(ג) משפחה היתה בירושלים וקבעה סעודתה בעיין שם ונעקרה (גיטין ל"ח).

(ד) ואם ישתדל בימות החול להתנהג בקדושת מחשבה, דיבור, ומעשה יהיה נקל לו וימצא עזר כנגדו לקנות תוספות קדושת שבת על נר"ן כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת (פלא יועץ, שבת).

(ה) חכמי הגמרא מהם ביארו מלת "זכור" שחייב אדם לזכרו מאחד בשבת שאם נתמנה לו חלק יפה או מנה יפה מזמינו לשבת, ואמרו על שמאי שלא היה זכרון שבת זו מפיו לקח חלק טוב אמר זה לכבוד שבת וכו', כי בזכרנו אותו תמיד נזכור מעשה בראשית בכל עת ונודה שיש לעולם בורא והוא יתברך צוה אותנו באות הזה, וזה עיקר גדול באמונתנו (צדה לדרך לתלמיד ר"י בן הרא"ש).

(ו) בספר תולדות יעקב יוסף ר"י פרשת קדושים ר' דמן הראוי כל היום של שבת לבל יסיח דעתו מקדושת ומורא השבת ק"ו מתפלין, ובספר פרשת בשלח כ' שאסור להסיח דעתו כל יום השבת מקדושת שבת ק"ו מתפלין שאסור בהיסח הדעת, ושבת דפטור מתפלין מטעם דקדושתו הוא יותר מתפלין כ"ש שצריך שלא להסיח כל היום מקדושת שבת עכ"ל.

(ז) במנחת שבת סימן ע"ב אות א' כ' על דברי תלדות הנ"ל ז"ל: הגם דשם מיירי בתלמיד חכם הנקרא שבת גם בחול כנ למעיין, אך מאד מן הראוי והנכון גם לאנשים פשוטים כערכינו לזוהר בכל זה כי החוש יעיד אשר בהיסח הדעת ביום השבת ממוראו אפי בשעה מועט קרוב מאד לבא לידי חילול שבת ח"ו כגון לידי ריבוי דברים, שזהו איסור גמור בשבת, וכן קרוב לבא לידי פסיעות גסות יותר מאמה, ולקינוח בגדיו מאבק ועפר, וטלטול כלים שמלאכתם היתיר, כי הידים עסקניות הן ואפילו לומדי תורה נכשלים בכל אלה על ידי היסח דעתם ממורא חילול שבת, לכן מאד מן הראוי בכל מאי דאפשר לבל יסיח אדם דעתו ממורא חילול שבת אפי על שעה מועטת, עכ"ל.

(א) אמרו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, מצא בהמה נאה אומר זו לשבת מצא אחרת נאה הימנו מניח השני ואוכל הראשונה (ביצה ט"ז).

(ב) המקדש עצמו בששת ימי החול יוכל בנקל לקבל אור קדושת השבת (החיד"א ביוסף לחק פרשת תולדות יום ו).

(ג) זכור את יום השבת, לא תהא מונה כדרך שאחרים מונין אלא תהא מונה לשם שבת (מכילתא פרשת יתרו), עכו"ם לא מונין שבתא, אבל ישראל מונין חד בשבתא, תרי בשבתא, תלתא בשבתא, ארבעתא, חמישתא, ערובתא, כמה שנצטוו זכור את יום השבת לקדשו (פסיקתא רבתי פרק כ"א).

(ד) זוכרהו עד שלא יבאו, שומרהו משיבא, הא כיצד אם נזדמן לך חפץ התקינו לשבת, כלי חדש התקינו לשבת, שמאי הזקן היה לוקח עצים מאחד בשבת לשבת, אמר ר' אבהו אם נזדמן לך חפץ טוב אפילו אחד בשבת מתנינהו לשבת (פסיקתא דר"כ פכ"ג).

(ה) אמר ר' תנחומא אכלינן הוינן בארבעתא (היינו אוכלין אצל ר' אבהו ברביעי בשבת), ועל לקמן כותבן (והביאו לפנינו לאכול תמרים), ואמרין יתפרשון לשבתא (אמרנו שיפרישו אותם לשבת) (שם).

(ו) שמאי הזקן לא היה זכרון שבת זו מפיו, לקח חפץ טוב אומר זו לשבת, כלי חדש אומר זו לשבת (מכילתא הובא ברמב"ן ומנוה"מ).

(ז) זכור את יום השבת לקדשו, תהא זוכרו באחד בשבת שאם יתמנה לך מנה יפה תהא מתקנו לשם שבת (מכילתא יתרו).

(ח) אמר ר' חייא בר אבא פעם אחת נתארחתי אצל בעה"ב בלודקיא והביאו לפניו שלחן של זהב משוי ט"ז בני אדם, וט"ז שלשלאות של כסף קבועות בו, וקערות, וכוסות, וקיתוניות, וצלוחיות קבועים בו, ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים וכו' אמרתי לו בני במה זכית לכן, אמר לי קצב הייתי ומכל בהמה שהיתה נאה אמרתי זו תהא לשבת (שבת ק"ט).

(ט) אמר הקב"ה לישראל בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע (ביצה ט"ז).

מצות תלמוד תורה בשבת

(א) אע"פ שאתם עושים מלאכה כל ששת ימים שבת יעשה כולו תורה, מכאן אמרו ישכים אדם וישנה בשבת וילך לבה"כ ובהמ"ד ויקרא בתורה וישנה בנביאים ואח"כ ילך לביתו ויאכל וישתה (תדבאר פ"א).

(ב) אמר הקב"ה למשה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל

(א) לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ושתיה ולעסוק בתורה (ירושלמי שבת פ"ח).

(ב) תלמידי חכמים שיגיעים בתורה כל השבוע בשבת באים ומענגים, והפועלים העוסקים במלאכתן כל ימות השבת בשבת הם באים ומתעסקין בתורה (פסיקא דר"כ פכ"ג).

אלו תלמידי חכמים שהם יגיעים בתורה כל ימות השבוע ובשבת הם מתענגים (ירושלמי, תנחומא).

עז פועלים וב"ב שאינן עוסקין בתורה כל ימי השבוע יעסקו יותר בתורה בשבת מתלמידי חכמים העוסקים בתורה כל ימי השבוע והתלמידי חכמים ימשיכו יותר בעונג אכילה ושתיה קצת דהרי הם מתענגים בלימודם כל ימי השבוע (רמ"א ר"צ סעיף ב).

זי אמר להם הקב"ה לישראל אם אתם נקהלים בכל שבת ושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות וקורין בתורה ובנביאים מעלה אני עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי (תנחומא).

יח אמרה תורה לפני הקב"ה, רבש"ע, כשיכנסו ישראל לארץ זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו אני מה תהא עלי אמר לה יש לי זוג שאני מזווג לך ושבת שמו שהם בטלים ממלאכתן ויכולים לעסוק בך (טור סימן ר"צ).

יט לא ירבה בשינה בשבת יותר מדאי שלא יביאנו לידי ביטול תורה שאפילו תלמידי חכמים הלומדים כל ימי השבוע שהמצוה שיתענגו יותר וכדאי ברמ"א סימן ר"צ, אין הפי' שיכלו כל היום בתענוגים רק ימשכו יותר בתענוג משאר בני אדם (משנה ברורה ר"צ סק"ג).

כ נ' דעת הטור דקביעות מדרש בשבת אינו לדרוש באגדה אלא לדרוש דינין והלכות וכו' והכי משמע ב' אלו נאמרים וכו' ולא אפייס דעתא דר חייא משום דעבד ר' אבהו שלא כתיקון משרע"ה לדרוש דינין והלכות, ומקורב נתפשט לדרוש כל הדרשות באגדות ולא בדינין והלכות כל עיקר נגד דת תורתנו, דעיקר הדרשה צריך שתהיה ללמד את חקי אלקים ואת תורותיו להורות הלכות שבת והאסור ומותר, לפי מה שקורין שבת בס"ת, וגם להמשיך לב השומעים באגדה המדריכים ליראת השם למנעם מחטוא לפניו ית ובתשובה ולא יכוין להראות שהוא חכם ויודע לדרוש פסוק או מאמר בכמה פנים (ב"ח, שכנה"ג, מגן אברהם, וש"א סימן ר"צ).

כא הגם שצריך הדורש לדרוש קצת דברי חכמה, מכל מקום עיקר הדרוש יהיה להזהיר להמון ישראל את כל תוקף פרטי העבירות שאדם דש בעקביו וענשן, וכמה דינים שנכשלים בהם. (כה"ח אות י"ב, ועיין שם דמה שהא"ר יצא להמליץ בעד הדרשנים זה אינו, עיין שם.

כב רבינו האריז"ל היה מזהיר תמיד לתלמידו מהרח"ו ז"ל וגם בחלום ידבר בו שירבה דרושיו להוכיח לעם ולהחזירם בתשובה ובזה תלוי הגאולה (ספר החזיונות, מחבר"ר אות ג).

כג יש מן הראשונים שכתבו כי התלמידי חכמים מזהירים יותר לעסוק בתורה בשבת כמ"ש הרב בעל ספר הבתים (מחבר"ר אות ד).

כד י"א כי תלמיד חכם העוסק בעיון בשבת מחלל שבת (סימן יעב"ץ) אבל החיד"א במחבר"ר חולק עליו וכ דגם בעיה"ק בירושלים בישיבת הפר"ח היו מפלפלין בעומקא דדינא בערב, עיין שם.

שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני, אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאלו המלכתם אותי בעולם (מדרש אבכיר מובא בילקוט שמעוני פרשת ויקהל).

ה מי מנה עפר יעקב, אדם לבוש בגדים של שבת ושל מועד ונכנס ומתאבק בעפר לשמוע לזקן ולשמוע דברי תורה (ילקוט פרשת בלק).

ז שתי משפחות היו בירושלים אחת קבעה סעודתה בשבת בשעה שהחכם יושב ודורש, ושתיהן נעקרו (גיטין ל"ח).

ז לעולם ירוץ אדם לדבר הלכה ואפילו בשבת (ברכות ג).

ח תכלית ימים הלילות, ותכלית לילות השבתות (מדרש מובא בספר ברית אברהם).

ט לא ניתנו שבתות אלא לעסוק בתורה, וידוע מה שפירשו הקדמונים עה"כ כי אקח מועד, שמי שמאבד הזמן ואינו עוסק בתורה בשבתות ומועדים ענוש יענש גם על ימי החול ואין לו מקום פטור באומרו שהיה טרוד על המחיה ועל הכלכלה שהרי שבתות ומועדים יוכיחו כי אין בפיהו נכונה (פלא יועץ ערך שבת).

י כ"ש בעלי אומנות וסוחרים העוסקים כל ימי השבוע בפרנסה להם נתנה השבת רק לאכול ולשתות מעט ולעסוק כל היום בתורה כי זה הוא חייו והעונג הגדול לנשמתו, ומה יתרון לעונג גופו אם רוחו ונשמתו הם לעולם ביוגן ואנחה, ולכן עכ"פ יענג נשמתו בשבת ויום טוב בתורה ובמצוות (זכרו תורת משה סימן ט).

יא חייב אדם לחדש חידוש בתורה בכל שבת כמ"ש בזוה"ק בחזרת נשמה יתירה למקומה שואל אותה הקב"ה מה חידוש אמרת בתורה (של"ה).

יב אם מחדש בתורה בשבת מעטרין לאביו באותו עולם, ומי שאינו בר הכי לחדש ילמד דברים שלא למד עד הנה (מח"ב בשם האריז"ל או"ח ר"צ, ומובא בשע"ת שם).

יג אם מחדש בשבת הנהגה טובה אין לך חידוש גדול בתורה יותר מזה (יסוד ושורש העבודה).

יד מי שמאבד הזמן בשבת ויום טוב שיש לו פנאי יענש גם על ביטול תורה של ימות החול ואין לו מקום פטור שהיה טרוד על המחי שהרי שבת ויום טוב יוכיחו שאין דבריו אמת ולכן כל רגע בשבת ויום טוב יהיה יקר לו יותר מזהב ופז (קהלת יו"ט סימן ט).

טז גרסינן בירושלמי ר' חגי אמר לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ושתיה, ר' ברכי אמר לא ניתנו אלא לעסוק בהם ד"ת, ופירש בתנחומא דל"פ מ"ד לת"ת אלו הפועלים שעוסקין במלאכתן כל ימות השבוע ובשבת הם באים ומתעסקים בת"ת, ומ"ד להתענג

יום א' וישב לסדר "ויאמר צדקה ממנה" תשע"א לפ"ק פה אלעד ת"ו
לכבוד כ"ק האדמו"ר שליט"א, מזכה הרבים חד בדרא מניצוץ
נשמת התנא הקדוש בוצינא קדישא הרשב"י זיע"א, אשר בזכות
הקונטרס "ערכה של שעה" ודאי יעזור להתקיים "בספרא דא יפקון
מן גלותא".
הנה, הזדעזעתי לשמוע מה שכתבו בעתון הנקרא של חרדים,
בשם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שכביכול אמר ח"ו
שאינו לבחורים ללמוד זוה"ק ח"ו, וקמתי ועליתי ונכנסתי בקודש
פנימה אל מרן שליט"א ושאלתי לפיו בזה"ל: נחרדתי לשמוע שכך
הרב פסק!! וא"ל בזה"ל: הרבה דברים אומרים בשמי מה לך
להתרגש ח"ו שאומר כך, אלא אדרבה מקובלני ממרן החזון איש
זי"ע שאין ספר מוסר מעורר ומחזק כמו הזוה"ק, וחובה קדושה
בפרט לבני תורה לעסוק בו, עכ"ל. ואמרת לכתוב זאת למור
האדמו"ר כדי לחזק ידיו.
בכרכת התורה אי"ש ב"ר ציון בוגנים מו"ץ פעה"ק אלעד ת"ו.